

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžd/21/2013
Identifikačné číslo spisu:	1011202008
Dátum vydania rozhodnutia:	29.07.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1011202008.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: A-TEAM detectív, a.s., IČO: 36 787 141, Miletičova 23, Bratislava, právne zastúpeného Consilior Iuris s.r.o., IČO: 47 231 157, Miletičova 23, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PPZ-B-2607-004/2011 zo dňa 21. októbra 2011, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/226/2011-44 zo dňa 24. októbra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/226/2011-44 zo dňa 24. októbra 2012, p o t v r d z u j e .

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu proti prvostupňovému správne rozhodnutiu Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave, Odboru súkromných bezpečnostných služieb, č.p. Lic-28-38/2007 zo dňa 18. augusta 2011, ktorým bola žalobcovi ako prevádzkovateľovi bezpečnostnej služby podľa § 91 ods. 2 zákona č. 473/2005 Z. z. o súkromnej bezpečnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o SB“) uložená pokuta 1500 Eur za porušenie § 59 ods. 1, § 50 ods. 1 a § 58 ods. 1 písm. a/ a b/ zákona o SB, čím sa žalobca dopustil správneho deliktu podľa § 91 ods. 1 písm. e/ tohto zákona.

O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na to, že základnou spornou otázkou v konaní

bolo, či zákon o SB umožňoval pri detektívnej činnosti subjektu súkromného práva vyhotovovať fotografie fyzickej osoby aj bez jej súhlasu. Uviedol, že zákon o SB priamo ukladá prevádzkovateľovi detektívnej služby, aby dbal na ochranu osobnosti v zmysle osobitného predpisu, ktorým je Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“). Podľa § 12 ods. 1 OZ sa podobizne, resp. obrazové snímky týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy, smú vyhotoviť alebo použiť len s jej privolením. Výnimočne toto privolenie nie je potrebné, ak sa vyhotovujú alebo použijú obrazové snímky na úradné účely na základe zákona. Podľa krajského súdu za úradný účel možno považovať zámer alebo cieľ typický pre úrad, ktorý sa vyžaduje v administratíve, verejných organizáciách, zariadeniach a podobne. Tento účel musí byť úradom potvrdený, zverejnený, zoficiálnený a v súlade s procesnými ustanoveniami zákona. Úradný (oficiálny, administratívny, služobný) účel (cieľ, zámer) je determinovaný formálnym postupom na základe zákonného poverenia a v intenciách procesných postupov určených zákonom, prípadne inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, podlieha prísny kritériám posúdenia jeho správnosti a zákonnosti a tiež je viazaný na úrad, resp. orgán verejnej moci, ktorého vznik, inštitucionalizácia do právneho systému SR, pôsobnosť a kompetencia je určená zákonom. Úradný účel je daný nielen obsahovou stránkou, to znamená, aký účel sa ním sleduje, ale aj formálnou stránkou spočívajúcou v právnych predpismi štandardizovanej procesnej podobe a v konaní orgánu so zákonnou kompetenciou vo veci úradnej konať.

V nadväznosti na uvedené súd prvého stupňa zdôraznil, že žalobca nie je orgánom verejnej moci a nebol ani žiadnym orgánom, prípadne právnym predpisom osobitne poverený na vyhotovovanie obrazových snímok fyzickej osoby bez jej súhlasu. Žalobca vyhotovoval obrazové snímky sledovanej osoby na základe požiadavky vyplývajúcej zo zmluvy o poskytovaní bezpečnostnej služby č. D0035 uzavretej so súkromnou osobou, ktorá so sledovanou osobou nemala žiadny oficiálny vzťah.

K námietke žalobcu, že zhotovené fotografie mohli byť použité v konaní pred súdom, v správnom konaní, resp. mohli byť poskytnuté zamestnávateľovi sledovanej osoby, je potrebné zdôrazniť, že obrazový záznam vyhotovený bez súhlasu dotknutej osoby je zaťažovaný porušením osobnostných práv dotknutej osoby, chránený na úrovni zákonných noriem (Občiansky zákonník), ako aj Ústavy SR a medzinárodných dohôd (Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Podľa krajského súdu bolo neprípustné, aby si súkromná osoba utajeným spôsobom vyhotovila obrazový záznam inej osoby cielene iba za tým účelom, aby ho mohla v budúcnosti potenciálne použiť ako dôkaz v trestnom, civilnom, či správnom konaní. Argumentoval, že podozrenie z nezákonného konania nemožno preukazovať dôkazmi získanými z iného nezákonného konania. Nie je možné pripustiť, aby správny orgán, alebo súd z dôvodu záujmu spoločnosti na odhaľovaní podozrenia z protiprávnej činnosti ospravedlňoval iné protiprávne konanie, ktorým došlo k porušeniu práv iných osôb. Ani verejný záujem na nájdení materiálnej pravdy by nemohol konvalidovať protiprávnosť konania, ktorým je od počiatku nezákonne získaný dôkaz poznačený. V správnom ako aj v konaní súdnom, možno za dôkaz považovať všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci, avšak takýto dôkaz musí byť vykonaný v súlade so zákonom a musí byť zákonný. Dôkaz získaný v rozpore s § 12 ods. 1 OZ nemožno považovať za získaný v súlade so zákonom, a preto nemožno takýto dôkaz použiť v správnom, či súdnom konaní.

Krajský súd pripustil, že za určitých extrémnych okolností dôkaz získaný nezákonne možno použiť ako dôkaz. Prípustnosť takéhoto dôkazu je však vždy nevyhnutné posudzovať v pomere k záujmu na ochrane spoločnosti pred nežiaducim zásahom do garantovaných práv, napríklad v prípade, keď je potrebné ochrániť spoločnosť pred závažnou trestnou činnosťou (terorizmus), kedy dôkaz dokumentujúci nezákonné konanie za určitých okolností možno prijať ako dôkaz usvedčujúci, avšak nesmie to byť dôkaz osamotený a konajúci orgán musí mať skutkový stav spoľahlivo zistený aj z ďalších dôkazov, ktoré nezákonne získanému dôkazu neodporujú. V danom prípade však takáto extrémna okolnosť nenastala, preto súd dospel k záveru, že získané obrazové záznamy sledovanej osoby nemohli byť použité ako dôkaz, a teda v žiadnom prípade nemohli slúžiť úradnému účelu ani v budúcnosti.

K tomu krajský súd dodal, že na vyhotovovanie obrazových záznamov bez súhlasu dotknutej osoby nemajú oprávnenie ani orgány verejnej moci (OCTK) a pristúpiť k narušeniu súkromia fyzických osôb

môžu len so súhlasom súdu alebo prokurátora v zmysle osobitných právnych predpisov.

Krajský súd prisvedčil námietke žalobcu o tom, že prvostupňový správny orgán neprihliadol na jeho vyjadrenie ku zisteniam z kontroly, pretože ho zaslal po určenej lehote, keď uviedol, že tento postup nemožno považovať za súladný s § 3 ods. 2 Správneho poriadku. Správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkom konania a dať mu vždy príležitosť, aby svoje práva a záujmy účinne obhajoval, najmä sa vyjadril k podkladom rozhodnutia a uplatnil svoje návrhy. Je pravdou, že stanovisko k výsledkom kontroly zaslal žalobca po určenej lehote, avšak pred vydaním rozhodnutia vo veci, a preto podľa názoru súdu mal správny orgán prvého stupňa na vyjadrenie prihliadať. Na druhej strane žalobca mal možnosť sa k veci vyjadriť a to v odvolaní proti rozhodnutiu, ktoré obsahovalo aj námietky uvedené vo vyjadrení k výsledkom kontroly. K odvolaniu žalovaný následne zaujal stanovisko vo svojom rozhodnutí a vyjadril sa ku všetkým tvrdeniam a vzneseným námietkam žalobcu. Podľa záveru krajského súdu preto nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces a pochybenie prvostupňového správneho orgánu nebolo takou vadou konania, ktorá by v konečnom dôsledku znamenala alebo mohla znamenať nezákonnosť žalobou preskúmaného rozhodnutia.

Krajský súd neprisvedčil ani námietke žalobcu, keď uviedol, že svojim zamestnancom (JUDr. K. A. a F.) nevydal pokyn na vyhotovovanie obrazových snímok. Túto skutočnosť mal správny orgán riadne zistenú a zdokumentovanú, pretože vyplynula zo záverečnej správy o poskytnutí detektívnej služby (príloha k zmluve o poskytnutí detektívnej služby č. D0035) vypracovanej žalobcom dňa 2. decembra 2010.

Za nedôvodnú považoval krajský súd aj námietku žalobcu, že kontrolný orgán nezistil pri obdobných prípadoch porušenie zákona. Podľa krajského súdu táto skutočnosť nie je dôkazom, ktorý vylučuje možnosť protiprávneho konania v tom, či onom prípade a nie je ani dôkazom, ktorý by vyvinil žalobcu z obvinení preskúmaných v tomto konaní.

II.

Stručné zhrnutie odvolacích dôvodov žalobcu

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie žalobca a domáhal sa jeho zmeny a zrušenia správneho rozhodnutia.

Žalobca nesúhlasil s názorom krajského súdu, že nebol oprávnený vyhotovovať fotografie fyzickej osoby. Uviedol, že je spoločnosťou prevádzkujúcou detektívnu službu v zmysle zákona o SB tvrdil, že bol osobou splnomocnenou v zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c/ zákona o SB na získavanie údajov, ktoré môžu slúžiť ako dôkazný prostriedok v konaní pred súdom alebo správnym orgánom. Stotožnil sa s názorom prvostupňového súdu, že súkromná osoba nie je oprávnená utajeným spôsobom vyhotovovať obrazové snímky inej osoby cielene za tým účelom, aby ich mohla potenciálne použiť v trestnom, civilnom, či správnom konaní. Avšak žalobca, a teda aj každá osoba disponujúca licenciou na prevádzkovanie týchto služieb je na takéto konanie oprávnená, nakoľko ju na to splnomocňuje ustanovenie § 4 predmetného zákona. S touto právomocou korešpondujú aj široké nároky vyžadované príslušnými orgánmi verejnej moci od tejto spoločnosti na získanie licencie na prevádzkovanie detektívnej služby ako je bezúhonnosť, spoľahlivosť, zdravotná a odborná spôsobilosť.

Žalobca ďalej dôvodil, že s ohľadom na § 12 OZ vyhotovovať obrazové snímky fyzickej osoby bez jej privolenia možno len na úradné účely na základe zákona. Takým zákonom podľa názoru žalobcu je práve zákon o SB, ktorý umožňuje prevádzkovateľovi detektívnej služby získavať údaje, ktoré môžu slúžiť ako dôkazný prostriedok v konaní pred súdom alebo správnym orgánom, čo nepochybne je úradným účelom. Nakoľko zákon neupravuje, akým spôsobom sa má dokladovať použitie obrazových snímok na úradné účely, je na prevádzkovateľovi detektívnej služby preukázať skutočnosť, že ním získané údaje

môžu slúžiť na úradné účely. Respektíve je na kontrolných orgánoch prevádzkovateľov detektívnych služieb preukázať, že nimi získané údaje (okrem iného aj obrazové snímky) nemôžu slúžiť ako dôkazný prostriedok v súdnom alebo správnom konaní, teda, že nemôžu byť použité na úradné účely, a teda, že došlo k porušeniu ustanovenia § 12 ods. 2 OZ. Je na každom prevádzkovateľovi detektívnej služby pred začatím poskytovania služby presvedčiť sa, či získané údaje môžu slúžiť na úradný účel. Preto aj pri vyhotovovaní obrazových snímok by sa mal detektív presvedčiť o tom, že činnosť osoby, ktorú zaznamená fototechnickými alebo aj inými prostriedkami, je takej povahy, že vyhotovená fotografia môže slúžiť ako dôkazný prostriedok v súdnom alebo správnom konaní. Okrem iného aj z týchto dôvodov je kladený veľký dôraz na odbornú spôsobilosť osôb prevádzkujúcich detektívnu službu. V týchto intenciách potom dáva zmysel aj ustanovenie § 59 zákona o SB, ktorý pojednáva o obmedzení činnosti detektívnej služby a vo svojom odseku 1) odkazuje na ustanovenie § 12 OZ. Podľa žalobcu pokiaľ by zákonodarca nemal v úmysle umožniť prevádzkovateľovi detektívnej služby vyhotovovanie obrazových záznamov, alebo iných záznamov chránených ustanovením § 12 OZ, uviedol by to výslovne v ustanovení § 59.

Žalobca teda trval na tom, že zákon o SB je jedným z právnych predpisov, ktorý je zákonnou možnosťou zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby chránených ustanovením § 12 OZ, ale len za predpokladu, že bude dodržaný úradný účel týchto údajov a ustanovenia zákona o SB. V prípade, ak by prevádzkovateľ detektívnej služby vyhotovil obrazové snímky na iné ako úradné účely, resp. také, ktoré by nemohli slúžiť ako dôkazný prostriedok v súdnom alebo právnom konaní, porušil by ustanovenie § 59 zákona o SB a tam by nastúpil kontrolný mechanizmus založený príslušnými ustanoveniami zákona.

Žalobca tiež poznamenal, že osoba prevádzkujúca detektívnu službu nemá de facto inú možnosť, ako sa presvedčiť o použití údajov získaných detektívnou činnosťou na úradné účely, ako len prehlásením objednávateľa detektívnej služby pri uzatváraní zmluvy o poskytovaní bezpečnostnej služby. V prípade, ak neskôr vyjde najavo skutočnosť, že objednávateľ nemal v úmysle získavať údaje detektívnou službou na úradné účely alebo ich na tento účel použiť, je opäť na kontrolných orgánoch, či sa prevádzkovateľ detektívnej služby presvedčil o použití týchto údajov na úradné účely dostatočným spôsobom, a pokiaľ áno, prichádza do úvahy občianskoprávna zodpovednosť objednávateľa.

V prípade žalobcu orgány kontroly neskúmali účel vyhotovenia obrazových snímok, uspokojili sa s konštatovaním, že už ich samotné vyhotovenie bez ohľadu na účel ich vyhotovenia alebo použitia, je zásahom do osobnostných práv fyzickej osoby, a teda porušením povinností prevádzkovateľa detektívnej služby. V prípade takéhoto chápania výkonu činnosti detektívnej služby by stratili ustanovenia o zriadení detektívnej služby v slovenskom právnom poriadku význam.

Žalobca súdu prvého stupňa vytýkal, že sa zaoberal len otázkou zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby, pričom nebral do úvahy vzťah zákona o SB a OZ, a teda ani postavenie žalobcu ako prevádzkovateľa detektívnej služby. Z tohto pohľadu považoval žalobca napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné. Pre žalobcu bola otázka jeho právomocí vo vzťahu k získavaniu údajov o fyzickej osobe, ktoré mohli slúžiť ako dôkazný prostriedok v súdnom alebo správnom konaní, kľúčová, a pri akceptovaní názoru prvostupňového súdu by bol pre žalobcu ako aj pre všetkých prevádzkovateľov detektívnych služieb výkon detektívnej služby nemožný.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

III.

Rozhodnutia a postup správnych orgánov v priestupkovom konaní

Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, odbor súkromných bezpečnostných služieb ako prvostupňový správny orgán rozhodnutím č.p. LIC-28-38/2007 zo dňa 18. augusta 2011 žalobcovi ako prevádzkovateľovi bezpečnostnej služby podľa § 91 ods. 2 zákona o SB uložil pokutu 1500 Eur za porušenie § 59 ods. 1, § 50 ods. 1 a § 58 ods. 1 písm. a/ a b/ tohto zákona, čím sa žalobca dopustil správneho deliktu podľa § 91 ods. 1 písm. e/ uvedeného zákona.

Uvedené rozhodnutie bolo vydané po vykonaní kontroly u žalobcu, ktorej predmetom bola zmluva č. D0035 o poskytovaní bezpečnostnej služby uzatvorená dňa 15. novembra 2010 medzi objednávateľkou F. J. a žalobcom. Na základe tejto zmluvy žalobca vyhotovoval obrazové snímky sledovanej osoby prostredníctvom svojich zamestnancov (JUDr. K. A. a F. F.) uvedených v záverečnej správe. O výsledku kontroly bol spísaný záznam konštatujúci porušenie § 59 ods. 1 zákona o SB tým, že žalobca vyhotovoval obrazové snímky sledovanej osoby prostredníctvom svojich zamestnancov, čím vykonával detektívnu službu spôsobom, ktorým zasiahol do osobnostných práv sledovanej osoby.

V odôvodnení prvostupňového rozhodnutia správny orgán konštatoval, že žalobca porušil § 59 ods. 1 zákona o SB tým, že v dňoch od 23. novembra 2010 do 30. novembra 2010 pri plnení zmluvy č. D0035 o poskytovaní bezpečnostnej služby uzavretej dňa 15. novembra 2010 vyhotovoval obrazové snímky fyzickej osoby, ktorá bola predmetom jeho záujmu (RNDr. F. Y.), žalobca teda vykonával detektívnu službu spôsobom, ktorým zasiahol do osobnostných práv sledovanej osoby. Ďalej žalobca porušil § 50 ods. 1 a § 58 ods. 1 písm. a/ a b/ zákona o SB, pretože svojim zamestnancom JUDr. K. A. a F. F. uložil úlohu, resp. dal príkaz na sledovanie a vyhotovovanie obrazových snímok sledovanej osoby, i keď na to nemal jej súhlas v zmysle § 12 ods. 1 OZ. Žalobca pritom nedbal na ochranu osobnosti tejto osoby, čo nebolo v súlade so zákonom o SB a týmto konaním sa dopustil správneho deliktu na úseku súkromnej bezpečnosti podľa § 91 ods. 1 písm. e/ zákona.

Voči prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu podal žalobca odvolanie, ktoré žalovaný zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Z odôvodnenia vyplynulo, že zamestnanci účastníka konania vyhotovili obrazové snímky RNDr. F. Y. na základe zmluvy medzi účastníkom konania a objednávateľom, pričom títo plnili úlohy žalobcu, čo sám potvrdil aj vo svojich vyjadreniach. Žalovaný uviedol, že účastník konania je zodpovedný za dodržiavanie povinnosti vykonávať prácu v súlade so zákonom o SB a inými všeobecnými právnymi predpismi. Preto námietku účastníka konania, že nevedel, ako správny orgán dospel k záveru, že tieto úlohy boli vydané zamestnancom, považoval žalovaný za neopodstatnenú.

K námietke žalobcu o poskytnutí dôkazu v budúcnosti pred súdom, žalovaný uviedol, že takéto tvrdenie účastníka konania, že niekedy v budúcnosti budú obrazové snímky použité na konanie pred súdom alebo správnym orgánom, príp. pre orgány činné v trestnom konaní a posudzovanie efektívnosti použitia dôkazov, sa považuje za nepostačujúce na to, aby mohol zasahovať do osobnostných práv osoby. Vyhotovovanie obrazových snímok osoby a získavanie informácií o nej, je zásahom podľa zákona o SB a vykonanie takéhoto zásahu neumožňuje žiadne ustanovenie zákona o SB. Dodal, že aj orgán činný v trestnom konaní môže vykonať sledovanie osoby iba na základe písomného príkazu, ktorý v trestnom konaní vydáva predseda senátu, pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní prokurátor.

K tvrdeniam žalobcu, že získaval informácie o konaní RNDr. F. Y., zamestnanej v Slovenskej inšpekcii životného prostredia, so zameraním na zdokumentovanie jej príchodov a odchodov z práce, stretnutia a styky, a že z uvedeného bolo zrejmé, že objednávateľ mal podozrenie, že RNDr. F. Y. prichádzala na svoje pracovisko oneskorene a taktiež zo svojho pracoviska odchádzala skôr ako by v zmysle pracovnej zmluvy mala, žalovaný uviedol, že snímky fyzickej osoby (snímky príchodu a odchodu z práce RNDr. F. Y.) možno vyhotovovať v zmysle § 12 ods. 1 OZ len so súhlasom sledovanej osoby alebo podľa § 12 ods. 2 OZ len na úradné účely na základe zákona. V predmetnej veci však objednávateľka F. J. nebola v žiadnom pracovnoprávnom vzťahu k sledovanej osobe RNDr. F. Y., teda bolo zrejmé, že vyhotovovanie obrazových snímok nebolo vykonávané pre úradný účel, nakoľko sledovanie príchodov a odchodov zo zamestnania a vyvodenie dôsledkov je záležitosťou zamestnávateľa a nie súkromnej osoby.

Žalovaný vyhodnotil ako nedôvodnú aj námietku žalobcu, že pri vykonaní kontroly iných zmlúv v dňoch 9. apríla 2009 a 11. januára 2011 nebolo zistené porušenie povinností ustanovených zákonom o SB s tým, že predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie skutočného stavu veci a zákonnosti konkrétneho rozhodnutia a nie už vykonané kontroly z 9. apríla 2011 a 11. januára 2011, ktoré s uvedeným rozhodnutím nesúviseli.

K výške uloženej sankcie žalovaný uviedol, že za správny delikt podľa § 91 ods. 1 písm. e/ zákona možno uložiť v zmysle § 91 ods. 2 zákona pokutu do 3319 Eur. Nakoľko uvedeným konaním účastník konania zasahoval do osobnostných práv, čím boli porušené aj základné práva stanovené Ústavou SR, došlo k závažnému porušeniu zákona o SB, krajské riaditeľstvo mohlo zväžiť aj odňatie licencie podľa § 33 ods. 2 zákona o SB. Krajské riaditeľstvo licenciu neodňalo. Pri ukladaní pokuty za správny delikt sa prihliadalo na závažnosť, spôsob, dĺžku trvania, následky protiprávneho konania ako aj na to, že konaním boli porušené viaceré povinnosti zákona o SB. Taktiež sa prihliadalo na to, že účastník konania nebol do súčasnosti postihovaný za správny delikt.

V.

Právny názor NS SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. v rozsahu odvolacích dôvodov postupom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 202 v spoj. s § 250s O.s.p. podanie odvolania prípustné, nenariadil vo veci pojednávanie (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) a po neverejnej porade senátu jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že podanie odvolania nebolo dôvodné, a preto rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 29. júla 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

Predmetom odvolacieho konania je rozsudok krajského súdu, ktorým tento zamietol, žalobu žalobcu o preskúmanie rozhodnutia žalovaného zo dňa 21. októbra 2011. Odvolací súd v medziach dôvodov odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia správnych orgánov a konania týmito rozhodnutiami predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Poskytovanie služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti, vrátane detektívnych služieb, upravuje zákon o SB. V zmysle ustanovení § 1 zákona o SB sa súkromná bezpečnosť prevádzkuje ako súkromná bezpečnostná služba alebo ako technická služba na ochranu majetku a osoby. Medzi bezpečnostné služby patrí aj detektívna služba, ktorou je v zmysle § 4 zákona o SB hľadanie osoby, hľadanie majetku, monitorovanie činnosti osoby v uzavretom priestore alebo na uzavretom mieste, získavanie údajov, ktoré môžu slúžiť ako dôkazný prostriedok v konaní pred súdom alebo správnym orgánom, získavanie údajov o osobnom stave fyzickej osoby a získavanie informácií o konaní fyzickej osoby alebo právnickej osoby alebo o ich majetkových pomeroch, získavanie informácií v súvislosti s vymáhaním pohľadávky, alebo získavanie údajov o protiprávnom konaní ohrozujúcom obchodné tajomstvo.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o SB prevádzkovateľ nesmie osobe poverenej výkonom fyzickej ochrany, pátrania, odbornej prípravy a poradenstva ukladať plnenie úloh, ktoré nie sú v súlade s týmto zákonom alebo inými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Podľa § 58 ods. 1 písm. a/ zákona o SB prevádzkovateľ detektívnej služby je povinný plniť povinnosti ustanovené týmto zákonom, inými všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo uložené rozhodnutiami a opatreniami ministerstva alebo krajského riaditeľstva.

Podľa § 59 ods. 1 zákona o SB detektívnu službu nemožno vykonávať spôsobom, ktorým sa zasahuje do osobnostných alebo iných práv chránených zákonom.

Rámcová úprava ochrany osobnosti je obsiahnutá v § 11 a 12 OZ.

Podľa § 12 OZ písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy sa smú vyhotoviť alebo použiť len s jej privolením (ods. 1).

Privolenie nie je potrebné, ak sa vyhotovia alebo použijú písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky, zvukové alebo obrazové a zvukové záznamy na úradné účely na základe zákona (ods. 2).

Podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy sa môžu bez privolenia fyzickej osoby vyhotoviť alebo použiť primeraným spôsobom tiež na vedecké a umelecké účely a pre tlačové, filmové, rozhlasové a televízne spravodajstvo. Ani také použitie však nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby (ods. 3).

Medzi účastníkmi konania nebolo sporným, že žalobca prostredníctvom svojich zamestnancov na základe zmluvy uzavretej s objednávatelom - súkromnou fyzickou osobou sledoval inú súkromnú fyzickú osobu a v rámci toho vyhotovoval aj fotografie sledovanej osoby RNDr. Y. a to bez jej súhlasu.

Spornou otázkou v danej veci ostalo to, či žalobca bol oprávnený zo zákona vyhotovovať obrazové snímky sledovanej osoby, keď žalobca tvrdil, že toto oprávnenie mu vyplynulo priamo zo zákona o SB v spojení s ustanoveniami § 12 OZ, zatiaľ čo žalovaný, ktorému dal za pravdu aj súd prvého stupňa, zastával názor, že žalobca k uvedenému zásahu oprávnený nebol.

Súd prvého stupňa sa podľa názoru odvolacieho súdu dôkladne zaoberal odvolacími dôvodmi žalobcu, odvolací súd sa s jeho argumentáciou v plnom rozsahu stotožnil, a preto len doplnil nasledujúce.

Občiansky zákonník ako *lex generalis* v ustanovení § 11 stanovil, že obrazové snímky fyzickej osoby (o.i.) možno vyhotoviť len s jej súhlasom. Zároveň však v nasledujúcom ustanovení § 12 zakotvil tri, tzv. „zákonné licencie“, kedy výslovný súhlas fyzickej osoby potrebný nie je. Ide o licenciu spravodajskú, umeleckú resp. vedeckú (ods. 3) a o licenciu úradnú (ods. 3). V prípade úradnej licencie, na ktorú sa v podstate odvolával žalobca, je zároveň stanovená podmienka, že snímky môžu byť na úradné účely bez súhlasu fyzickej osoby použité len na základe zákona. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že *lex specialis*, v tomto prípade teda zákon o SB, by musel obsahovať výslovné povolenie, či bližšiu špecifikáciu, v súvislosti s vyhotovovaním obrazových snímkov osoby. Podobne ako je to v prípade trestného konania - Trestný poriadok výslovne pripúšťa vyhotovenie obrazových záznamov fyzickej osoby bez jej súhlasu za presne stanovených podmienok v ustanovení § 114 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku. Naopak zákon o SB žiadne takéto ustanovenie neobsahuje, teda zákonná úradná licencia pre subjekt vykonávajúci detektívne služby ani v tomto prípade daná nebola. Na uvedenom nemení nič ani ustanovenie § 59 ods. 1 zákona o SB, na ktoré v odvolaní poukazoval žalobca, nakoľko toto ustanovenie len zdôraznilo povinnosť subjektu vykonávajúceho detektívnu službu nezasahovať do osobnostných práv fyzických osôb (upravených v §11 a 12 OZ); v žiadnom prípade však neobsahuje povolenie k takémuto zásahu bez súhlasu dotknutej osoby.

Ani odvolací súd nemôže dať za pravdu tvrdeniam žalobcu, že ním vyhotovené obrazové snímky mali byť použité, či prípadne mohli byť použité v úradnom konaní. Pokiaľ by šlo o konanie vedené pred orgánmi činnými v trestnom konaní, toto je upravené špecificky v trestnom poriadku, ako bolo uvedené vyššie a dôkazy, ktoré by nevznikli za tam výslovne stanovených podmienok, by v trestnom konaní nemohli byť pripustené. Rovnako tak pokiaľ ide o žalobcom tvrdené prípadné konanie zamestnávateľa sledovanej fyzickej osoby. Vzťah medzi zamestnávateľom a zamestnancom, ktorý je svojou povahou vzťahom súkromnoprávnym, upravuje Zákonník práce a ten nepripúšťa vyhotovovanie obrazových snímkov svojho zamestnanca bez jeho súhlasu, či použitie takto vyhotovených fotografií na akýkoľvek účel.

Pokiaľ by akýkoľvek subjekt vyhotovil, či použil obrazový snímok fyzickej osoby bez jej súhlasu ako aj bez zákonnej licencie, čo v prípade úradnej zákonnej licencie v zmysle § 12 ods. 2 OZ znamená bez výslovného povolenia v *lex specialis* - teda v zákone o SB, bol by vznik takýchto záznamov zaťažený

porušením osobnostných práv dotknutej osoby, chránených zákonmi, Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými dohovormi, a ako taký by nebol v úradnom konaní prípustný, inak by hrozilo, že konanie bude trpieť procesnou vadou.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností a po vyhodnotení námietok žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že v odvolacom konaní neúspešnému žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.